

เทศน์อบรมพระ

วัดป่าเขาดินวนาราม อ.น้ำพอง ณ วัดป่าบ้านตาด

เมื่อบ่ายวันที่ ๑๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติแล้วผลจะปรากฏขึ้นมา

มาจากวัดไหน ๆ กันบ้าง (น้ำพองเจ้าค่ะ) อ้อ วังสามหมอ (อำเภอ น้ำพองครับ) นึกว่าวังสามหมอสามหมา ฟังไม่ชัดมันก็ว่าไปอย่างนั้นแหละ วังสามหมอ คนเขาไม่รู้ต้นเหตุเรื่องราวเป็นมายังไง ใครก็พูดว่าวังสามหมอ ๆ เลยไม่ทราบว่างังสามหมอเป็นมาเพราะอะไร คือมันมีจระเข้ มันกินลูกสาวพระยาอะไรก็ไม่รู้ละ แล้วเขาเอาหมอมามากจะมาจับจระเข้ จระเข้มันกินลูกสาวพระยา ขึ้นมาจะพากันไปจับจระเข้ หมอหนึ่งเข้าไปมันก็จับเอาเสีย ตาย เสร็จ กลืนเลย หมอจะไปจับจระเข้ เอ้า เอาหมอที่สองมา มากี่ใช้คาถาเต็มเหนี่ยว เข้าไปก็มันอ้าปากอยู่ เข้าไปไม่รู้มันจับเอาปุ๊บเลย ตาย สองคนหมอสองหมอแล้ว

คนที่สามได้หลักวิชามาสองรายแล้ว คนที่สามเอาเหล็กง่ามไป เหล็กง่ามอยู่ข้างล่างอยู่ข้างบนไปค้ำ จระเข้มันจับก็ให้มันจับเหล็ก นี่หมอที่สาม หมอแรกไปมันก็จับเอา ๆ หมอที่สามต้องใช้เหล็ก ไปมันก็จับจริง ๆ พองจับมาก็ถูกเหล็ก เขาก็จับได้ลากขึ้นฝั่ง ฆ่าจระเข้ตัวนั้นตายเพราะหมอคนที่สามนี่ นี่ละเขาจึงเรียกว่าวังสามหมอ เข้าใจแล้วนะ ถ้าใครยังไม่เข้าใจ ต้นเหตุเป็นมาอย่างนั้น เป็นลูกสาวพระยาอะไรแถวนั้นละ มันกินลูกสาวพระยาแล้วเขาก็จะจับเข้ามาฆ่า เอาหมอมมา หมอไหนมา มันก็กินหมอด้วย

หมอคคนที่หนึ่งมาก็เป็นอาหารว่างของมัน คนที่สองก็เป็นอาหารว่างของมัน คนที่สามจึงได้หลักวิชาใหม่มา เอาเหล็กสำหรับค้ำเข้าไป มันอ้าปากอยู่แล้วไม่เห็นนี่ จับลงมาก็พอตึงเหล็ก เขาจึงได้ลากขึ้นมา มันคายไม่ออก เหล็กก็เหล็กแหลมด้วย ทั้งล่างทั้งบน แล้วก็เอาจระเข้ขึ้นขึ้นมาฆ่า ตายเพราะหมอคคนที่สาม เขาจึงเรียกว่าวังสามหมอ เข้าใจไหมละ หมอจะฆ่าจระเข้ตายไปสองคน คนที่สามจึงได้จระเข้ขึ้นมา ทางภาคอีสานเขาเรียกแซ่ ภาคกลางเรียกว่าจระเข้ มันก็ตัวเดียวกันนั้นแหละ พากันเข้าใจเสีย ที่ว่าวังสามหมอเพราะอะไร จระเข้มันกินลูกสาวเจ้านายผู้ใหญ่ผู้โต ลูกสาวพระยาอะไร เขาก็เอาหมอมามากจะมาจับจระเข้ขึ้นมาฆ่า ไปมันก็ฟาดหมอเสียสองหมอ หมอที่สามถึงได้ ก็เลยเรียกวังสามหมอ พากันเข้าใจตามนี้

วัดใด ๆ บ้างเหล่านี้ (วัดป่าเขาดินวนาราม อ.น้ำพอง ครับ) อยู่เขตตำบลอะไร (ต.หนองกุง ครับ) มีพระอยู่ด้วยกันกี่องค์ละ (๑๖ ครับ) ก็วัดใหญ่พอสมควร เป็นวัดป่ากรรมฐานใช้ไหม (ครับผม) ดี กรรมฐาน เราก็ไปแถวนี้หากไม่ได้เข้าวัดนี้ พระมีถึง

๑๕-๑๖ องค์ก็แสดงว่าวัดกว้างขวางพอประมาณ เป็นวัดกรรมฐานใช้ใหม่ละ (ครับผม) อยู่ตีนเขาหรืออยู่ยังงี้ (ตีนเขาครับ) แลวนั้นเป็นโคกละมั้ง (ครับผม)

พระกรรมฐานเราให้ต่างท่านต่างระมัดระวังตัวให้ดี ครั้งพุทธกาลเป็นพระกรรมฐานล้วนๆ มาก ทางฝ่ายคันถธุระมีน้อย วิปัสสนาธุระกรรมฐานนี้มีมาก ปฏิบัติรากเหง้าเค้ามูลก็คือพระพุทธเจ้าของเรา เสด็จออกทรงผนวช โดยไม่เชื่อถือกับอะไรเลย ทรงบำเพ็ญพระบารมี เพื่อตรัสรู้อยู่เป็นเวลา ๖ ปี เหมือนกับว่าตกลงมาจากสวรรค์ลงในแดนนรกนั้นแหละ กษัตริย์ออกบวชจะหาความสะดวกสบายที่ไหนไม่มี การเป็นกษัตริย์เป็นแก้วสารพัดนึก นึกอะไรๆ ได้ตามต้องการทุกอย่างๆ เรียกว่าไม่เห็นทุกข์ และคนเรา ถ้ามีแต่ความสุขความรื่นเริงบันเทิงมาปรนปรี้อแล้วจะลืมหัด

แต่สิทธัตถราชกุมารเราไม่ลืมหัด ถึงกาลเวลาที่จะควรเสด็จออกแล้วมันหากเป็นทรงคิดทรงอ่านทุกสิ่งทุกอย่าง เรื่องก็มีมาที่ว่าเสด็จไปเยี่ยมบ้านเยี่ยมเมือง เสด็จออกไปที่แรกก็ไปเจอเด็กเพิ่งเกิดใหม่ นั่นธรรมชาติเตือนแล้ว นี่คืออะไร คือเด็กเพิ่งคลอดใหม่ ตัวแดงๆ ไม่รู้ภาษาอะไร ทรงสลดสังเวชพระทัย เสด็จกลับ เอาเรื่องนี้มาคิดมาอ่านเรื่องความเกิด เกิดที่แรกเป็นอย่างนั้น ต่อมาก็เจริญเติบโตขึ้นจนกระทั่งแก่ชราตาย จากนั้นก็ไปเจอคนแก่ แล้วเสด็จกลับ ไปอีกไปเจอคนตาย ทรงปลงธรรมสังเวชอีก กลับ ครั้งที่สี่ไปเจอเอาสมณะ เพศสมณะที่ท่านนั่งภาวนาอยู่ด้วยความสงบ ก็คงเป็นพวกฤาษีดาบส ผู้สำรวมระวังรักษาใจนั้นแหละ ไปเห็นอย่างนั้นชอบพระทัย เอาเพศสมณะมาพิจารณาไตร่ตรอง การจะเสด็จออกทรงผนวชก็หนักเข้าๆ สุดท้ายก็ขโมยภาษาเราเรียกว่าขโมยเสด็จออก

ในวันนั้นทุกอย่างช่วยส่งเสริมหมดเลย พวกนางพระสนมกรรมชาววังที่คอยขับกล่อมบำรุงบำเรอให้พระองค์ได้มีความรื่นเริงบันเทิง วันนั้นเจียบสงบไปหมด เวลาเจียบๆ เสด็จออกมาดูสถานที่บำรุงบำเรอ ให้มีความรื่นเริงบันเทิงนั้น กลายเป็นป่าช้าฝังดินไป หลับทั้งเนื้อทั้งตัว กรนครอกๆ แครกๆ เป็นธรรมชาติสังเวชขึ้นมา นี่ละเตือนพระทัยมากเข้าๆ จากนั้นเราพูดย่อๆ เลยไม่พูดมาก ใครก็เรียนมาด้วยกัน

เสด็จออกทรงผนวชไม่บอกใครเลย แม้พระนางพิมพาและพระราหุลก็ไม่บอก คิดถึงห่วงใยลูกก็ห่วง ถ้าหากไปเยี่ยมลูก ลูกมันอยู่ในหัวอกแม่ ถ้าไปเยี่ยมลูกแม่มันจะกอดคอเอา เข้าใจใหม่ละ ตายเลยอยู่งั้น ออกไม่ได้ คิดถึงลูกก็คิดถึงมาก ที่นี้ลูกอยู่กับแม่ ถ้าจะไปเยี่ยมลูก ตอนสุดท้ายที่จะเสด็จออกทรงผนวช แล้วลูกอยู่หัวอกแม่ ก็เท่ากับไปเยี่ยมแม่ด้วย แม่ก็กอดคอเอาตาย อยู่ในนั้นเลยทั้งลูกทั้งแม่ สิทธัตถราชกุมารก็เป็นพระพุทธเจ้าไม่ได้ ก็เป็นสิทธัตถราชกุมารอยู่อย่างนั้น พระองค์เลยตัดพระทัยไม่เข้า ออกอย่างตัดพระทัยเหมือนว่าหัวดับหัวปอดนี้ขาดสะบั้นไปหมด ยังเหลือแต่

พระทัยเด็ดเดี่ยวเฉียบขาด จึงได้ออกทรงผนวช ไปอยู่ในป่าในเขาเมืองพาราณสีละมั่ง ถ้ำจำไม่ผิด

ทรงผนวชแล้วบำเพ็ญวิธีการต่าง ๆ หลายแบบหลายฉบับ เพราะทางไม่เคยเดิน ก็ผิด ๆ ถูก ๆ เป็นธรรมดา เปลี่ยนทำนั่นทำนี่ไป สลับถึง ๓ หน ครั่งสุดท้ายนี้จึงได้ย้อน คิดถึงเวลาเป็นพระราชกุมาร พระราชบิดาพาเสด็จไปแรกนาขวัญ ไปอยู่ที่ไร่ร่วมหัว ทรงเจริญอานาปานสติอยู่ที่นั่น พระทัยมีความสงบเย็นสว่างาม แผลกประหลาด อัศจรรย์ขึ้นในร่วมหัวใหญ่ นั่นแหละ ย้อนระลึกถึงอันนั้นแล้ว จึงเปลี่ยนวิธีทั้งหมด วิธี นั้นน่าจะถูกต้องแล้ว แน่พระทัย จึงปล่อยหมดเรื่องอดอาหารเรื่องอะไร ๆ เพราะการอด อาหาร อดเพื่อตรัสรู้โดยเฉพาะ ไม่ใช่อดเพื่อเป็นเครื่องหนุนการบำเพ็ญเพียรเพื่อตรัสรู้ อดเพื่อตรัสรู้จริง ๆ มันถึงผิดทาง ถ้าอดเพื่อเป็นเครื่องส่งเสริมความพากเพียรให้ พิจารณาภาวนาได้ด้วยความสะดวกก็ไม่ผิด

ท่านได้ย้อนมาคิดนั้นแล้ว จึงได้มาประทับที่ต้นโพธิ์ใหญ่ ตอนเช้าก็ได้ปลง พระทัยที่จะเสวยพระกระยาหารต่อไปนี้ พอตื่นางสุชาดาก็เอาข้าวมธุปายาสไปถวาย ทรงเสวยหมด ๔๙ ก้อน ก็เท่ากับที่พระองค์หยุดไม่เสวยพระกระยาหาร ๔๙ วัน พอ เสวยพระกระยาหาร ๔๙ ขึ้นนั้นแล้ว คืนวันนั้นก็ตั้งสัจจะอธิษฐานเด็ดขาดลงในที่นั้น ด้วยความแน่ว่าพระทัยว่าถูกต้องแล้ว ทรงเจริญอานาปานสติ เราพูดย่อ ๆ นะนี่ ดัดเข้ามา ย่อ ๆ แน่พระทัย อยู่ที่นั่น ว่าสถานที่นี้เป็นสถานที่ตายกับสถานที่ตรัสรู้ของเราเท่านั้น ที่ จะให้ลุกขึ้นไปนี้ไม่มี ไม่ตรัสรู้ต้องตาย

โสถถียพราหมณ์เขาก็เอาหญ้าคา ๘ กำมือไปรองให้ประทับที่นั่น แล้วก็ภาวนา โดยถูกต้องตามที่ทรงคาดหมายเอาไว้ คือเจริญอานาปานสติ เมื่อถูกต้องแล้วก็เริ่มเจริญ อานาปานสติ กำหนดลมหายใจเข้าออก ๆ เรียกว่าภาวนาถือลมหายใจอานาปานสติเป็น อารมณ์ของใจ พระองค์ก็ทรงบำเพ็ญอย่างนั้น ก็เป็นไปอย่างสะดวกทุกอย่าง พอ ปลงมยามก็บรรลุปุพเพนิวาสานุสสติญาณ นี้ละถูกต้องแล้วก็บรรลุปุพเพนิวาสานุสสติ ญาณ ทรงระลึกชาติย้อนหลังของพระองค์ได้ว่า เกิดมากี่ภพกี่ชาติมากขนาดไหน ทรง พิจารณาย้อนหลังทราบโดยตลอดทั่วถึง

จากนั้นก็พิจารณาคูสัตวโลก เขาจะเกิดจะตาย จนกระทั่งนับไม่ได้อย่างเรานี่หรือ ยังไงบรรดาสัตว์โลกนะ เมื่อพิจารณาสัตว์โลกก็เป็นแบบเดียวกัน ยิ่งมากกว่านั้นอีก เกิด ความสลดสังเวชทั้งสองเหตุ คือความเกิดตายของเรา และความเกิดตายของสัตว์โลก เพราะอะไรเป็นต้นเหตุ นั่นละที่นี้ ทรงเข้าพิจารณาต้นเหตุแห่งความเกิดแก่เจ็บตายไม่ หยุดไม่ถอยนั้นโดยทางจิตตภาวนา ท่านพิจารณาเข้าไปก็ไปถึง อวิชชาปุจฺจยา สงฺขารฯ ต้นเหตุคือตัวนี้เอง

พิจารณาอันนี้จนถอนอวิชชาขาดสะบั้นลงไปแล้ว ก็เรียกว่าตรัสรู้ธรรมจักษึ้นมา เป็นศาสดาเต็มองค์ สั่งสอนโลกตั้งแต่บัดนั้นมา โดยไม่ต้องไปถามใครเลย ว่าถูกหรือ ผิดประการใด นั่นละพระองค์ทรงบำเพ็ญยากลำบากขนาดไหน พอตรัสรู้ขึ้นมาแล้วก็ ทรงท้อพระทัย เพราะธรรมนั้นเป็นธรรมที่อัศจรรย์เลยโลกเลยสงสาร ประหนึ่งว่าไม่มีใครสามารถที่จะรู้ได้เห็นได้ตามพระองค์ ทรงท้อพระทัยอยู่พักหนึ่ง แล้วก็ทรงพินิจ พิจารณา จากนั้นก็ทรงแนะนำสั่งสอนสัตว์โลกเรื่อยมา

ยกเบญจวัคคีย์ทั้งห้าขึ้น ที่แรกก็ตาบสทั้งสอง ก็ได้ล่วงไปเสีย นำเสียดาย ไม่เช่นนั้นนี้ก็จะได้รับบรรลุธรรมอย่างรวดเร็ว แล้วก็ย้อนมาหาเบญจวัคคีย์ทั้งห้า มี พระอัญญาโกณฑัญญะ เป็นต้น ทรงแสดงลงในอริยสัจ ๔ อริยสัจ ๔ ก็คือในตัวของเรา ทุกคนๆ เป็นองค์แห่งความตรัสรู้ อยู่ในนั้นหมดแสดงขึ้นมา จากนั้นพระอัญญาโกณฑัญญะก็ได้ทรงรู้ธรรมเห็นธรรมจากความทำทนายของพระองค์ว่า ญาณัญ ปน เม ทสฺสนํ อุกฺปาทิ อุกฺปฺปา เม วิมุตฺติ อยมนฺติมา ชาติ นตฺถิทานิ ปุนฺพทฺวา ความรู้ ความเห็นอันเลิศเลอได้เกิดขึ้นแล้วแก่เราตถาคต นี่เทศน์สอนเบญจวัคคีย์ ประหนึ่งว่า ทำทนายของจริง ความหลุดพ้นของเราไม่มีการกำเรบอีกแล้ว ชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายของเรา ต่อไปนี้เราจะไม่กลับมาเกิดอีกแล้ว

พอพระอัญญาโกณฑัญญะได้ทราบถึงใจแล้วก็บรรลุพระโสดา แล้วออกอุทาน ขึ้นมาว่า ยงฺกิลฺลิจิ สมฺมุทฺถมฺมํ สพฺพพฺนฺตํ นิโรธธมฺมํ ทานฺแปลตามปริยัตินั้น พุดไป กลางๆ แปลตามปริยัติว่า สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นย่อมดับเป็นธรรมดา แต่ที่เกิดขึ้นในท่านผู้รู้ธรรมเห็นธรรม สะดุดใจอย่างรุนแรงอย่างนี้ จะไม่แสดงอย่าง นั้น จะเป็นคำอุทานขึ้นมา ยงฺกิลฺลิจิ สมฺมุทฺถมฺมํ สพฺพพฺนฺตํ นิโรธธมฺมํ สิ่งใดก็ตามเกิด แล้วดับทั้งนั้น นี่ตัดขาดสะบั้นไปเลย ไม่มีคำว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งธรรมดาๆ กลางๆ เหมือน ปริยัติท่านแสดงเอาไว้ สำหรับผู้ปฏิบัติรู้ธรรมเห็นธรรมต้องสะดุดใจอย่างแรง ความ สะดุดใจอย่างแรงต้องเปล่งอุทานออกมาอย่างเต็มเหนี่ยว จึงว่า สิ่งใดก็ตามเกิดแล้วดับ ทั้งนั้น

แล้วอะไรละไม่ดับ นั้น อะไรๆ ก็ตามเกิดแล้วมันดับทั้งนั้น แล้วอะไรละไม่ดับ ก็ คือใจดวงรู้ธรรมเห็นธรรมนี้ไม่ดับ ตัวนี้เป็นหลักแล้วที่นี้ เหล่านั้นปล่อยหมด ยึดอันนี้ เป็นหลักที่นี้ เป็นพระโสดาขึ้นมา โสตะแปลว่ากระแสะแห่งพระนิพพานพาดพึงถึงแล้ว พระอัญญาโกณฑัญญะอุทานขึ้นมา ยงฺกิลฺลิจิ สมฺมุทฺถมฺมํ พระองค์ก็ทรงอุทานรับกันว่า อญฺญาสิ วต โภ โภณฺทญฺญโณ อญฺญาสิ วต โภ โภณฺทญฺญโณ พระอัญญาโกณฑัญญะผู้ เจริญได้รู้แล้วหนอๆ นี่เป็นสักขีพยานเบื้องต้น

จากนั้นวันหลังต่อมาก็แสดงอนัตตลักขณสูตร ทุกข์ อนิจจัง อนตตา ม้วนเสื่อ
กันลงในอนัตตลักขณสูตร บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาทั้ง ๕ องค์ พระอัญญา
โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ อัสสชิ ๕ องค์ บรรลุธรรมขึ้นมาในวันหลัง
จากนั้นก็ประกาศธรรมสอนโลกเรื่อยมา อย่างนี้จะพระพุทธเจ้าท่านทรงบำเพ็ญ ยาก
หรือไม่ยาก สลบถึง ๓ หน พวกเรามีแต่สลบลงเสื่อลงหมอน ไม่ได้สลบด้วยความพาก
ความเพียร ด้วยความขยันหมั่นเพียรเอาจริงเอาจังอะไรเลย มันก็ไม่พบไม่เห็นอรรถ
ธรรม

ธรรมพระพุทธเจ้าประกาศมรรคผลนิพพานประจำองค์ศาสดา และประจำพุทธ
ศาสนาอยู่ตั้งแต่วันนั้นตลอดมา แต่ก่อนก็มีอยู่แล้ว แต่ไม่มีใครรู้มาเห็น ได้ค้นคิดให้
เจออย่างจริงจัง อย่างพระพุทธเจ้าเจอแล้วได้ตรัสรู้ในขณะนั้น นี่ละธรรมได้ปรากฏขึ้น
แล้ว พวกเทวดาอินทร์พรหมตั้งแต่ชั้นต่ำๆ จนกระทั่งถึงชั้นสุดท้าย ว่าพระพุทธเจ้าตรัส
รู้แล้วๆ ในอัมมจักกัปปวัตตนสูตรท่านก็บอก แต่เราไม่เอามาแสดงเฉยๆ ชั้นนี้บอก
ชั้นนั้น ชั้นนั้นบอกชั้นนั้นต่อไปเรื่อยในขณะเดียวกันเท่านั้น ธรรมนี้บรรลุโลกตั้งแต่บัด
นั้นมา สั่งสอนโลก

ผู้ที่ปฏิบัติตามพระองค์ก็หลุดพ้นจากทุกข์เป็นลำดับลำดับา จนกระทั่งถึงพระ
นิพพานไม่หยุดไม่หย่อน ไม่ขาดวรรคขาดตอนมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ ปัจจุบันนี้ถ้าผู้ใด
ปฏิบัติตามสวางกชาตธรรม ที่ตรัสไว้ชอบแล้วนั้นจะไม่เป็นอื่น จะต้องบรรลุธรรม
เหมือนกันกับครั้งพุทธกาล เพราะธรรมสดๆ ร้อนๆ เป็นอกาลิโก ไม่เลือกกาล
สถานที่เวลา เวลา ไม่ว่าทำบาปทำบุญ เป็นบาปเป็นบุญขึ้นได้ทุกเวลา นี่ท่านบำเพ็ญ
ความดีงาม ควรแก่มรรคผลนิพพานก็บรรลุมรรคผลนิพพานได้ เช่นเดียวกับครั้ง
พุทธกาล

เพราะฉะนั้นพวกเราทั้งหลายที่เป็นลูกศิษย์ตถาคต อย่าอ่อนแอท้อแท้เหลวไหล
แล้วเอากิเลสเข้ามาพอกพูนหัวใจ ศาสนาเป็นแต่เพียงโล่เอามาอวดเฉยๆ ว่าถือศาสนา
พุทธ แต่กิเลสซึ่งเป็นมหาอำนาจอันใหญ่หลวงมันครอบงำอยู่ที่หัวใจ บังคับให้โลก ให้
โกรธให้หลงให้ระคะตัมหา พอกพูนเต็มบ้านเต็มเมือง มีแต่ความหลงเนื้อหลงตัวลึม
เนื้อลึมตัวตลอด ที่จะให้รู้เนื้อรู้ตัวไม่มี มีตั้งแต่กิเลสเต็มบ้านเต็มเมืองเต็มเขาเต็มเรา
แม้ชาวพุทธก็เป็นแบบเดียวกันกับโลกเขาที่ไม่มีศาสนา เพราะไม่สนใจปฏิบัติ ถ้านำมา
ปฏิบัติแล้วก็เป็นของจริงขึ้นมา บรรลุธรรมฝั่งฝั่งๆ ถึงมรรคผลนิพพานได้

นี่ละพุทธศาสนาเป็นตลาดแห่งมรรคผลนิพพาน ไม่มีศาสนาใดเสมอเหมือน
พูดตามหลักความจริงไม่เหยียบย่ำทำลายศาสนาอื่นใด แต่เอาความจริงออกมาพูดว่า
พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ทรงมรรคทรงผล เป็นตลาดแห่งมรรคผลนิพพานสำหรับผู้

ปฏิบัติ ถ้าผู้ไม่ปฏิบัติจะถือสักเท่าไรก็สักแต่ว่าถือไม่เกิดประโยชน์อะไร ให้เรายึดไป แล้วไปปฏิบัติตาม ควรจะได้ชั้นใดภูมิใดก็ขึ้นอยู่กับกำลังวังชาของเรา ให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ แล้วผลจะปรากฏขึ้นมาๆ โดยลำดับลำดับเหมือนครั้งพุทธกาลไม่ผิดอะไรกันเลย เพราะว่ากิเลสก็เป็นกิเลสประเภทเก่าแก่มาตั้งแต่เดิมนั้นแหละ ธรรมเป็นเครื่องแก้กิเลส ก็เป็นธรรมที่เคยแก้เคยสังหารกิเลสมาตั้งแต่เดิมเหมือนกัน เมื่อนำเข้ามาแก้กันแล้ว กิเลสต้องพินาศนิพพานไปได้ นอกจากไม่แก้ ปล่อยให้กิเลสพอกพูนหัวใจ ไปที่ไหนก็หมดค่าหมดราคา

ตั้งแต่วันเกิดจนกระทั่งถึงตาย สร้างแต่สิ่งที่ไม่เป็นสารประโยชน์ สิ่งที่ทำลายตน มีแต่บาปแต่กรรมเต็มหัวใจ ตายแล้วจมลงนรก จะบอกว่านรกมีหรือไม่มีก็ตามไม่เหนื่อกรรมไปได้ ใครทำกรรมดีได้ดี กรรมชั่วได้ชั่ว นตฺถิ กมฺมสมฺม พฺลํ ไม่มีอำนาจใดที่จะเหนื่ออำนาจแห่งกรรมไปได้ทำว่า กรรมนี้เป็นของสำคัญ กรรมพูดกลางๆ ว่าการกระทำ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ผลแห่งความดีความชั่วอยู่เหนือหัวใจเรา บังคับเรา หรือจุดลากเราให้พ้นจากทุกข์ไปได้โดยลำดับ หรือจุดลากเราให้จมลงถึงนรกอเวจีก็ได้ เพราะเป็นการกระทำจากตัวเอง ทั้งดีทั้งชั่วเราเป็นผู้ทำ ผลต้องเป็นของเรา

ดังที่ท่านแสดงไว้ กมฺมสฺส โภกฺขิ กรรมเป็นสมบัติของเรา ถ้าเป็นกรรมดีก็เป็นสมบัติของเรา ถ้าเป็นความชั่ว ก็เป็นคู่กรรมคู่เวร เป็นข้าศึกศัตรูต่อตัวของเราเอง เพราะฉะนั้นให้พากันเลือกเฟ้นเสียตั้งแต่บัดนี้ ยังไม่สาย สวากขาตธรรมนี้ทันสมัยตลอดเวลา ไม่มีคำว่าเข้าสายบ้ายเย็น มีปัจจุบันคือสวากขาตธรรมตรัสไว้แล้วโดยถูกต้อง ใครปฏิบัติตามเมื่อไร ก็ก้าวเดินตามธรรมพระพุทธเจ้านี้ จะหลุดพ้นจากทุกข์ไปโดยลำดับลำดับ ไม่มีวันคืนเดือนปีมืดแจ้ง มาทำลายมาก็ดขวางทางเดิน ของผู้ทำดีทำชั่วนี้ได้เลย ผู้ทำชั่วยังเป็นชั่วตลอดไป ผู้ทำดีก็ดีตลอดไป

ขอให้พากันอุตสาหะพยายาม ตั้งอกตั้งใจฝึกหัดจิตใจของตนให้ดี ใจนี้ไม่เคยตาย ไม่มีคำว่าตาย ทุกสิ่งทุกอย่างขาดสลายลงไป ก็ไปเป็นธาตุเดิมของเขา เขาก็ไม่ฉิบหายไปไหน ส่วนใจก็เป็นใจตามเดิม ออกจากร่างนี้ไปสู่ร่างนั้นๆ ตามแต่กรรมดีกรรมชั่วมีมากน้อยของผู้ใด ของเขาของเรา จะไปเกิดตามอำนาจแห่งกรรมนั้นละพาไป ให้เราสร้างแต่กรรมดีๆ จะได้พาไปนะ หากสร้างแต่กรรมชั่ว อยากไปสวรรค์เท่าไรก็ไม่ได้ไปละ ไม่อยากไปนรก มันก็จมจนได้ เพราะกรรมชั่วตั้งลง กรรมดีตั้งขึ้น

ให้พากันสร้างกรรมดี ความขี้เกียจขี้คร้านเป็นเรื่องของกิเลส เป็นข้าศึกกับการบำเพ็ญธรรมเสมอไป อย่าชินชากับมัน ถ้าชินชากับมันแล้วจมได้ไม่สงสัย ถ้าฟังเสียงอรรถเสียงธรรมของพระพุทธเจ้าแล้ว ก็ถือกิเลสเป็นข้าศึกต่อเรา ความขี้เกียจขี้คร้าน

ความท้อแท้อ่อนแอ ความไม่เอาไหน เป็นกิเลสทั้งนั้น ปิดอกให้หมด ความว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว นี่เป็นเรื่องของกรรม ให้คัดเลือกเอาแต่การทำดี จะเป็นประโยชน์แก่ตน

นี่ละครของพระพุทธเจ้า เราเกิดมานี้เราก็มักไม่เคยคาดเคยคิด เรื่องพุทธศาสนา พูดถึงเบื้องต้นที่เราไปบวช เบื้องต้นจริงๆ ก็คือพ่อน้ำตาร่วง นี่ยกมาเป็นคติตัวอย่าง ให้ท่านทั้งหลายได้นำไปคิด ไม่ใช่มาโถมมาอวดนะ พูดให้เป็นคติ ที่แรกเราก็มักจะไม่บวชแหละ สุดท้ายพ่อก็ก็นำมาพูดถึงเรื่องการบวช ลูกก็ก็มีหลายคน กูไม่หวังพึ่งมันแหละ แต่ไอ้บวชนี่ กูหวังพึ่งมันได้ในสิ่งต่างๆ ทุกอย่าง ถ้าลงมันได้ทำอะไรแล้วกูสู้มันไม่ได้ นี่ยกขึ้นเพื่อจะทิ่มลงนะ แต่ว่าให้บวชนี่ มันไม่เคยสนใจ หูหนวกตาบอดไปหมด นี่เวลากูตายแล้ว จะไม่มีใครลากกูขึ้นจากนรก กูก็จะจมไปตลอดเลยละว้างนั้นะ ถ้าไอ้บวชนี่ไม่บวชให้กูแล้ว

พอว่าเงื่อนน้ำตาพ่อร่วงลง ให้เห็นสะดุดใจอย่างแรงทีเดียว น้ำตาร่วง พ่อแม่เห็นพ่อน้ำตาร่วง แม่ก็ร้อง เราก็ดอดลูกในเวลานั้น ซึ่งกำลังรับประทาน ยังไม่อิ่ม ไปคิดอยู่ ๓ วัน เอาอย่างเต็มเหนี่ยวมัดเจ้าของนะ คิดถึงเรื่องการเรื่องงานอะไรๆ โลกเขาทำได้ เราทำได้ อะไรเขาทำได้ เราทำได้ๆ ตลอดถึงการบวชศึกษาเล่าเรียน เขาทำได้ ทำไมเราจะทำไม่ได้ ครูบาอาจารย์ทั้งหลายบวชจนท่านตายกับผ้าเหลือง เป็นสมภารเจ้าวัด ท่านยังเป็นได้ตายได้กับผ้าเหลือง เราทำไมจึงทำไม่ได้ การบวชนี่พ่อกับแม่ก็ไม่ได้มาบังคับบวชแล้วให้อยู่เท่านั้นปีเท่านั้นเดือน ทำไมเราถึงจะทำไม่ได้ มัดเจ้าของเข้าเลย จนกระทั่งอยู่ เอาจริงเอาจังมาก จึงต้องไปบวช

เรื่องราวเป็นอย่างนั้น ไม่ได้ตั้งใจว่าจะบวชอยู่นานๆ ไปอะไรละ บวชไปตามประสาประสา ครั้นบวชไปๆ อ่านหนังสือไปมันซึ่งในใจๆ ตำหนิเจ้าของไปเรื่อยๆ อย่างนี้เราก็มักเคยผิดมาแล้ว เราเคยผิดมาแล้ว พยายามแก้ตัวเรื่อยๆ ไป อ่านจนกระทั่งถึงนิพพาน ที่แรกอยากไปสวรรค์ ครั้นอ่านเข้าไปๆ สวรรค์พรหมโลกสู้นิพพานไม่ได้ อยากไปนิพพาน ที่นี้ก็หนักแน่นเข้า อ่านหนังสือเข้าเท่าไรๆ จิตมันยิ่งดูดีมีเรื่องนิพพาน อยากไปนิพพานเท่านั้นๆ ที่นี้มีใครที่จะมาให้ความไว้วางใจ ว่านิพพานยังมีอยู่ มรรคผลนิพพานมีอยู่ ท่านผู้ใดมาชี้แจงบอกให้ทราบ เป็นที่ลงใจแล้วว่านิพพานมีอยู่ เราจะมอบกายถวายตัวต่อท่านผู้นั้น แล้วจะปฏิบัติเอาตายเข้าว่าเลย เพื่อนิพพานอย่างเดียว ไม่เพื่ออย่างอื่น

นั่นแหละพอหยุดเรียน แล้วก็บึ่งเข้าหาพ่อแม่ครูจารย์มัน ท่านก็เปิดเรดาร์จับไว้อย่างเต็มที่ ใส่เปรี้ยวๆ เลย สรุปความที่เราลงใจ เรื่องมรรคผลนิพพานที่เราเคยสงสัย แม้กิเลสจะมีอยู่ในใจก็ตาม ขณะที่ฟังเทศน์ท่านจบลงแล้ว ไม่มีเลยความสงสัยในมรรคผลนิพพาน นั่นละที่นี้ เหมือนวานิพพานอยู่ชั่วเอี่ยมๆ นี่แหละ ประกาศแจ้งอยู่ในใจ

จากการได้ยินได้ฟังคำสอนของท่าน ตั้งแต่บัดนั้นมาถึงได้เอาใหญ่ ท่านเปิดเรื่อง นิพพานให้เห็นชัดเจน มากี่มาถามตัวเอง เป็นยังไงที่นี่ มาหาท่าน สมใจทุกอย่างที่ท่าน เทศนาว่าการ ที่นี่เราจะจริงไหม ถ้ามเจ้าของ ทางนี้ตอบขึ้นทันที ต้องจริง ไม่จริงตาย เท่านั้นว่างั้น

ตั้งแต่บัดนั้นมาละที่นี่ การประพฤติปฏิบัติทางกรรมฐานนี้ เอา พุดให้พระลูก พระหลานทั้งหลายฟัง เราไปกรรมฐานเราไม่ไปกับใครนะ เราไปองค์เดียว พ่อแม่ครู อาจารย์ท่านก็ส่งเสริมด้วย องค์อื่นที่จะไป ถูกท่านดูท่านดำ บางทีไปลาท่าน ๒ องค์บ้าง ๓ องค์บ้าง จะลาไปเที่ยวกรรมฐาน ท่านขึ้นทันที เหนอ ตั้งแต่อยู่ในวัดนี้มันก็ตกนรก หมกหมักให้เห็นอยู่ทั้งวันทั้งคืน แล้วออกจากนี้แล้วมันจะไปตกนรกหลุมไหนล่ะ ท่านว่า งั้น แล้วใครจะกล้าไป เมื่อท่านว่างั้นแล้วก็หยุดหมอบ

แต่สำหรับเราลาท่านที่จะไปนี้ เมื่อได้โอกาสแล้ว ท่านจะอนุญาตให้ เมื่ออนุญาต แล้วท่านถามว่า จะไปทางไหนๆ เราก็กราบเรียนท่านตามทิศทางที่เราจะไป ซึ่งเป็น สถานที่ที่ท่านเคยพบเคยเห็น เคยอยู่บำเพ็ญมาแล้ว ว่าที่นั่นดีที่นี้ดี แล้วจะไปกึ่งองค์ นั้น ท่านถาม บอกว่าจะไปองค์เดียว ขึ้นทันทีเลย เออ ท่านมหาต้องไปองค์เดียวเท่านั้น ใครอย่าไปยุ่งท่านนะ ให้ท่านไปองค์เดียว เอ้า ไปเลย นั้นท่านว่างั้น

เราจึงมีตั้งแต่การปฏิบัติโดยลำพังตนเอง ไปเที่ยวกรรมฐานกับหมู่กับเพื่อนไม่เคย เราพุดจริง ๆ การศึกษาเล่าเรียนก็พอเป็นปากเป็นทางแล้ว ที่เราจะปฏิบัติตาม เข้ม ทิศทางเดินนั้นถูกต้องดีงามอยู่แล้ว ท่านก็คงเห็นความตั้งใจของเราอย่างยั้งนั้นแหละ ท่านถึงเปิดทางให้เลย เพราะอยู่กับท่าน ท่านดูตลอด เป็นความตั้งใจขนาดไหนๆ ท่าน ทราบ พอเราลาท่านไป ได้โอกาสแล้วท่านก็อนุญาต พออนุญาตแล้วว่าจะไปกึ่งองค์ ว่า ไปองค์เดียว ท่านผิงขึ้นเลยทันที ท่านมหาต้องไปองค์เดียวเท่านั้น ใครอย่าไปยุ่งท่านนะ นั้น เราจึงไปกรรมฐานตั้งแต่องค์เดียว เมื่อไปแล้วป่าช้าอยู่กับเรา จะเป็นจะตายเท่าไร ไม่สนใจ เรื่องความเป็นความตาย จะรู้ในตัวของเราเอง เพราะจิตอยู่กับเรา เป็นก็เรา ตายก็เรา ป่าช้าอยู่กับเรา ที่นี้มรรคผลนิพพานจะเอาให้ได้

นั้นแหละที่นี่ มันก็ฟัดใหญ่เลยละ ตั้งแต่ออกปฏิบัติ ๗ พรรษา ถึง ๑๖ พรรษา นั้นแหละ ๙ ปีพอดี นี่เรียกว่าตกนรกทั้งเป็นตลอดเวลา หาความสุขไม่ได้นะ เพราะฉะนั้นจึงไม่เอาใครไปด้วย ไปเที่ยวกรรมฐาน คือถ้าไปด้วยก็เป็นน้ำไหลบ่า รับผิดชอบองค์นั้น รับผิดชอบองค์นี้อยู่ลึกๆ นั้นแหละ ไม่ได้บอกว่ารับผิดชอบก็ตาม มันหากเป็น คนเรามีความรู้สึกเหมือนกันนั้นแหละ ถ้าไปคนเดียวแล้วป่าช้าอยู่กับเรา เป็นก็เป็น ตายก็ตายไปเลย นี่ละถึงไปแต่องค์เดียว เอ้า ไม่ฉันทังหันนี้ก็วันก็ช่างมัน มัน

จะตายจริง ๆ เราก็รู้เนี่ย ทำไมจะไม่รู้ นั่นละมันจะตายจริง ๆ ก็ไปบิณฑบาตมาให้ฉันเสีย พอบรรเทา

แต่จิตใจเวลาอดอาหารนี้ ภาวนามันดีนี่นะ เฉพาะอย่างยิ่งคือ สติ ไม่มีเพลอเลย ตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งยันค่ำไม่มีเพลอเลย เวลาอดอาหารเป็นอย่างนั้น เห็นได้ชัด ๆ ถ้าวอดนาน ๆ มันก็จะตายจะทำไม ก็ต้องดูโลกกันไป มาฉันบ้างอดบ้าง ๆ สลับกันไป คือถ้าจะฉันไปจริง ๆ มันเพลอได้ ๆ ถ้าจะอดเสียจริง ๆ มันก็ตายได้เหมือนกัน แม้จะไม่เพลอ มันก็ตายได้ มันยังไม่ถึงที่สุดแห่งทุกข์ สุดท้ายเรียกว่า มันไม่สิ้นกิเลส มันก็ต้องอดไป อิ่มไป ๆ สลับกันไปอย่างนี้เรื่อยมา

นี่ละที่ว่า ๙ ปี เป็นตกนรกทั้งเป็นอยู่ตลอด เป็นความสมัครใจของเราเอง ด้วยความเด็ดเดี่ยว นิสสัยนี้เป็นนิสสัยที่เด็ดเดี่ยว ไม่ได้คุยนะ เป็นอย่างนั้น ว่าอะไรจริงทุกอย่าง ถ้าวางใจได้แล้ว คอขาดขาดไปเลย ให้เสียตายไม่มี คำว่าท้อแท้อ่อนแอไม่มี เรามาคิดย้อนหลังมาแล้วเนี่ย แหม ชยะ ๆ นะ คือคิดย้อนหลังตอนมันบุกกันเต็มที่กับกิเลส ด้วยการประกอบความพากเพียรนี้ ตอนนั้นมันยังหนุ่มกว่านี้ อายุก็เพียง ๓๐ ในระยะนี้ ความบึกบึนมันก็หนัก ความมุ่งมั่นต่อพระนิพพานคือแดนพ้นทุกข์นี้ยิ่งหนัก อะไรจะทุกข์จะยากลำบากอะไรก็ตาม ไม่มีน้ำหนักเท่าความมุ่งมั่นต่อพระนิพพาน

นี่ละพาให้บึกบึน ชัดกันอยู่ถึง ๙ ปี เอาเต็มเหนี่ยว ๆ ตกนรกทั้งเป็นอยู่ถึง ๙ ปี เป็นตามนิสสัยของเราที่เด็ดเดี่ยวเฉียบขาด ทีนี้เวลามันผ่านไปแล้วพิจารณาย้อนหลัง เรายังหนุ่มน้อย จนชยะนะ ชยะ โอ้โฮย อย่างนั้นมันก็ทำได้ อย่างนี้มันก็ทำได้ คืออย่างที่เราเราแก้แล้วมันตายเลย อันนั้นมันทำได้สบาย ๆ ที่จะให้ว่า มันท้อถอยอ่อนแอที่นั่น ๆ ไม่มี มีแต่เด็ด ๆ ตลอดมาเลย จนกระทั่งถึงความมุ่งหมายที่เราปฏิบัติมานี้ จึงได้เอาอันนี้แหละไปคำนึงคำนวณย้อนหลังดูความเพียรของเรา ไม่มีที่ว่าท้อแท้อ่อนแอ เราท้อแท้อ่อนแอตรงนั้น จิตใจท้อถอยตรงนั้นตรงนี้ ไม่มี มีแต่ชยะ ๆ แหม มันทำได้ ๆ คือทำอย่างทุกวันนี้ ดังที่เราคำนึงนี้ มันแก้แล้วนี่ ตายเลย

ขนาดนั้นละทำความเพียร สุดท้ายก็ได้สมมักสมหมาย ตอนนั้นอายุก็ยังไม่แก่ ดูเหมือน ๑๖ พรรษาละมัง กำลังแข็งแรงทุกสิ่งทุกอย่าง ธาตุชั้นนี้เหมือนหนังห่อกระดูก ประหนึ่งว่าไม่มีเนื้อเลย เพราะฝึกกรรมตนเอง ด้วยการอดอาหาร ผ่อนอาหาร นี่มากที่สุด เกี่ยวกับเรื่องสติดี อดอาหารไปหลายวันเท่าไร สตินี้ไม่มีเพลอ ๆ พิจารณา กิเลสมันทันกัน ๆ ถ้าเวลามาฉันแล้วมันลักษณะรถบรรทุกของหนัก มันไม่ค่อยคล่องตัว ถ้าเวลาไม่ฉัน มันคล่องตัว ๆ นี่จะได้บึกบึนมา จนเต็มความสามารถ

จากนั้นมาเรื่องกำลังของจิต มันก็มีขึ้นมาเรื่อย ๆ กำลังวังชาทางด้านจิตใจ สติก็แข็งแรงขึ้นมา ปัญญาที่รวดเร็วทันใจ ย่นขึ้นไปหาความพากเพียรโดยอัตโนมัติเนี่ยที่นี้

เมื่อมันมีกำลังเต็มที่แล้ว ความเพียร สติปัญญาเป็นอัตโนมัติ ไม่ต้องบังคับ ได้รั้งเอาไว้ที่จะให้ขี้เกียจขี้คร้านทำความเพียรไม่มี เมื่อถึงขั้นสติปัญญาเป็นอัตโนมัติแล้ว ต้องรั้งเอาไว้ ไม่อย่างนั้นมันจะเอาเป็นเอาตายจริง ๆ นี้นะ ต้องพัก ๆ เพราะการทำงานของจิตเกี่ยวกับเรื่องการฆ่ากิเลสมันไม่ได้ถอย นอนอยู่อย่างนี้ มันก็ไม่ถอย อยู่ในจิตใจหมุนตัว ๆ มีแต่จะไปทำเดี่ยว ๆ

ถึงขั้นมันเป็นเป็นได้ทุกคนนั่นแหละ หลักความจริงนี้ถอดออกมาจากหัวใจ จากการปฏิบัติของตัวเอง มาเล่าให้พี่น้องทั้งหลายฟัง เราก็ไม่เคยคิดว่ามันจะเป็นได้อย่างนี้ จิตใจ เมื่อถึงขั้นมันเป็นเป็นได้ เป็นได้ถึงเรื่องความเพียรอัตโนมัตินี้ ไม่มีคำว่าถอย ถ้าลงได้ก้าวลงทางจงกรมจนก้าวขาไม่ออก ถึงจะหยุด มันไม่สนใจกับการก้าวเดินไป ช้าเร็วขนาดไหน นานขนาดไหน กิเลสกับจิตกับธรรม พัดกันอยู่ในหัวใจนี้หมุนตัว ๆ จนกระทั่งก้าวขาไม่ออก ไปไม่รอดแล้วจึงพักเสียทีหนึ่ง

วันนี้ก็เดิน วันหน้าก็เดิน กลางคืนก็เดิน กลางวันก็เดิน ทำไมฝ่าเท้ามันจะไม่แตก อย่างพระโสณะ ท่านว่าเดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตก เราลงใจ แต่ก่อนเราก็อ่านในทางปริยัติ ยังไม่ลงใจ แต่พอมาเป็นกับตัวเองนี่แล้ว ยอมรับว่าพระโสณะท่านเดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตก เชื่อทันทีเลย เพราะเราเป็นอย่างนั้นนี่นะ พอลงได้ก้าวลงแล้ว ไม่ว่ากลางวันกลางคืน มันไม่รู้จักหยุดจักถอย จนกระทั่งก้าวขาไม่ออกแล้ว มันถึงจะหยุด คือมันหมดกำลังแล้วก้าวขาไม่ออก แล้วหยุดเสีย

วันนี้ก็เดิน วันหน้าก็เดิน เป็นอยู่อย่างนี้ตลอด ฝ่าเท้ามันจะเอาภูเขาหนามาจากไหน มันก็ต้องแตกได้นะซี ที่นี่พอเดินไป ๆ สุดท้ายมานี้ ได้มาดูฝ่าเท้าเจ้าของเอง นี่ละก็เอาไปเป็นพยาน ยอมเชื่อพระโสณะท่าน เวลามานั่งอยู่อย่างนี้ ฝ่าเท้านี้เหมือนไฟลนนะ ออกร้อนเป็นพื้นเป็นไฟ เออ ฝ่าเท้าเรานี้มันแตกเหวอ ครั้นเอาฝ่าเท้ามาดูจริง ๆ มาดูมันก็ไม่แตก แต่มันบางแล้วนะนั่น มันจะเข้าไปถึงเนื้อแล้ว คือฝ่าเท้าหนา ๆ นี้นะ พอกัดเข้าไป ๆ ไม่หยุดไม่ถอย มันจะเข้าไปถึงเนื้อ นั่นละท่านว่าฝ่าเท้าแตก ไม่ใช่มันแตกเหมือนหม้อแตกนะ คือมันทะลุเข้าไปถึงเนื้อ เรียกว่าฝ่าเท้าแตก อันนี้เรายังไม่ถึงนั้น แต่รู้ชัดเจนแล้ว เอาเท้ามาดู หือ ทำทำไมถึงเป็นอย่างนี้ มันถึงออกร้อนเอานักหนา ไม่ใช่ฝ่าเท้าแตกเหวอ ครั้นมาดูมาก็ยังไม่แตก ๆ แต่เอามือลูบคลำนี้มันเสียว ๆ มันเจ็บ มันเสียว นั่นจวนจะถึงเนื้อแล้วนั่น

นี่ละถ้ากิเลสไม่แตกเสียก่อน ฝ่าเท้าแตกแน่นอน ยอมรับ ถึงยังไม่แตกก็ตาม ยอมรับพระโสณะ ท่านประกอบความเพียรจนฝ่าเท้าแตก เราก็พูดให้ยืนยันตัวได้เลย นี่ถ้าสมมุติว่า กิเลสไม่แตกเสียก่อน ฝ่าเท้านี้จะต้องแตกแบบเดียวกัน แต่นี้กิเลสมันแตกเสียก่อน ข้าศึกทั้งหลายขาดสะบั้นลงไปแล้ว จะรบกับอะไร การเดินก็รู้เวล่ำเวลา ทุกสิ่ง

ทุกอย่างรู้จักประมาณพอดีไปเลย ความเพียรที่เป็นแบบที่ธรรมจักรหมุนตัวทั้งวันทั้งคืน มันก็ลดตัวของมันลงไปได้ โดยไม่ต้องบอกต้องบังคับกัน

นี่ละการประกอบความเพียร เมื่อถึงขั้นเอาจริงเอาจัง ถึงขั้นจะไปโดยถ่ายเดียวแล้ว อะไรรั้งไว้ไม่ได้นะ ต้องให้ผ่านๆ ให้พ้นๆ โดยถ่ายเดียว เรื่องความซึ้งเกี้ยวซึ้งคร้านอย่าเอามาพูดว่านั่นเลย ทั้งๆ ที่แต่ก่อนคลังความซึ้งเกี้ยวซึ้งคร้านอยู่กับตัวของเรา แต่เวลาธรรมขึ้นแทนที่แล้ว ความขยันหมั่นเพียรก็ไม่อยากพูดอีก มันเลยนั้นอีก มีแต่จะให้พ้นๆ โดยถ่ายเดียว นั่นเป็นเอง เอาจนกระทั่งกิเลสขาดสะบั้นไปหมดเลย ฝ่าเท้ายังไม่แตก แต่รู้ชัดเจนว่าฝ่าเท้านี้ออกร้อนมาก มาจับมาลูบคลำนี้เสียวๆ เจ็บ ถ้านานกว่านั้นจะแตก นี่ก็เลสขาดสะบั้นไปเสียก่อน พอกิเลสขาดสะบั้นแล้ว ความเพียรประเภทนั้น มันก็ระงับเอง

นี่ละการประกอบความพากเพียรของเรา เราทำมาอย่างนี้ เพราะฉะนั้นการแนะนำสั่งสอนใคร จึงมีนิสัยกิริยานี้ นิสัยผาดโผนโจนทะยานแฝงอยู่ๆ จนได้ การเทศน์เหมือนจะกัดจะฉีก แต่ใจไม่มีอะไร มันหากมีนิสัยเอาจริงเอาจังอย่างนั้น ผาดโผนอยู่ในตัวของมัน จนพ่อแม่ครูจารย์ได้รั้งเอาไว้ เพราะความเพียรของเรา มันเป็นนิสัยผาดโผน ท่านเคยรั้งอยู่เสมอ ท่านรั้งให้อยู่ในความพอดี จอมปราชญ์ท่านรั้งเอาไว้ รั้งจอมโง่เอาไว้ เราไม่รู้จักประมาณ

นี่ละการประกอบความพากเพียร แต่เวลามันถึงที่ของมันแล้ว มันก็หยุดทุกอย่าง หมดปัญหาไปโดยสิ้นเชิง ความเพียรจะเป็นแบบไหนรู้อย่างนี้ นี่ละการประกอบความพากเพียร ที่ได้ธรรมมาสอนพี่น้องทั้งหลายอยู่เวลานี้ ได้มาแบบนี้ละ แบบผาดโผนโจนทะยาน เอาจริงเอาจัง เอาเป็นเอาตายเข้าว่า ไม่มีคำว่าท้อถอยอ่อนแอ เล็งคืนหลังไม่เห็นมี ตั้งแต่เราเริ่มออกปฏิบัตินี้ ความพากเพียรเราท้อถอยอ่อนแอไม่เห็นมีเลย มีแต่ขยันมาตลอดๆ แล้วก้าวเข้าถึงขั้นความเพียรอัตโนมัตินี้แล้ว ยิ่งหมุนเป็นธรรมจักรไปเลย กลางคืนไม่นอนจนตลอดรุ่ง ไม่นอนเลยนะ คือ มันไม่ยอมหลับ นอนมันก็พึดกับกิเลสอยู่นั่น ภาวนาอยู่นั่น นั่งมันก็พึดกับกิเลส ยืนเดินนั่งนอนพึดกับกิเลสตลอดเวลา แล้วจะเอาเวลาไหนมาหลับละ

นี่ละถึงได้รั้งกันด้วยพุทโธ เราเคยพูดแล้ว ทำอย่างไรมันก็ไม่หยุด มันผาดโผนโจนทะยาน ด้วยการหมุนพึดกับกับกิเลส ต้องเอาพุทโธเข้ามาเป็นที่ยับยั้ง ให้หยุด งานทั้งหลายที่หมุนเป็นธรรมจักร ให้หยุดทั้งหมด ให้มาอยู่กับพุทโธอันเดียว พุทโธนี่จะเป็นที่รวมจิต ให้จิตสงบลงกับพุทโธแล้ว จะสงบลงได้หนึ่ง จะหลับได้หนึ่ง

ที่นี้พอ พุทโธๆ ต้องเอาพุทโธมาภาวนานะ แต่ก่อนเราไม่เคย พอปล่อยจากพุทโธไม่ได้มันจะหมุนของมันเป็นธรรมจักร ที่นี้หันเข้ามาหาพุทโธ ให้อยู่กับพุทโธ ไม่

ต้องออกไปทางสติปัญญาที่หมุนตัวเป็นเกลียว ให้อยู่กับพุทโธๆ อยู่คนเดียว ให้อยู่กับพุทโธๆ เดี่ยวจิตค่อยสงบลงๆ สงบแน่วลงไปเป็นสมาธิ แน่ะ มันกลับมาเป็นสมาธินะ แน่ว ทีนี้เหมือนถอดเสื้อถอดหมาม ผาสุกเย็นใจ สบายหมดเลย การงานทั้งหลาย เหล่านั้นเรียกว่าระงับไปหมด ในขณะที่จิตเข้าสู่ความสงบ นั้นจะต้องรั้งเอาไว้อีกนะ บังคับเอาไว้ ถ้าปล่อยออกไปนี้ มันจะออกทางด้านปัญญาทันที จนกระทั่งมีกำลังวังชาทางจิตใจ กระป๋องระเบิดทุกอย่างพอแล้ว เอ้า ทีนี้ออกรบได้แล้ว ออกๆ ก็ใส่ผางเลย ก็มันจะออกอยู่แล้ว ต้องรั้งกันด้วยคำบริกรรมพุทโธ

ให้ท่านทั้งหลายจำเอาไว้ เป็นอย่างนั้น ไม่มีใครสอน เราทำของเราเอง คือวิธีไหนมันก็ไม่หยุด หมุนอยู่ตลอดเวลา ระหว่างกิเลสกับธรรมพืดกันไม่มีเวลาหยุดหมุนนอนก็ไม่หลับ ต้องเอาพุทโธๆ มายับยั้ง อยู่กับพุทโธสงบได้หนึ่ง พอสงบไปแล้วอยากหลับมันก็หลับได้หนึ่ง นั้น ถ้าไม่มีพุทโธ มันจะหมุนของมันไป

ให้จำเอาไว้นะ จิตนี้ถ้าลงได้ก้าวเข้าสู่ปัญญาแล้ว มันจะไม่ถอยจริงๆ ต้องเอาสมาธิ คือคำบริกรรมพุทโธ บังคับเอาไว้ พุทโธๆ ของเรายังบังคับแต่ก่อนที่มันจิตฟุ้งซ่านด้วยอำนาจของกิเลส นี่มันฟุ้งไปด้วยอำนาจของธรรม ต้องรั้งกันไว้ด้วยพุทโธเหมือนกัน จนกระทั่งมันได้กำลังแล้วออกๆ นี่จนกระทั่งมันผ่านได้ พอผ่านไปแล้ว วิธีปฏิบัติตัวเองจะไปถามใคร มันก็รู้อเองเห็นเอง

นี่ละการปฏิบัติตัว เอาจนจำขึ้นมากายในใจแล้วนี้ พอพูดอย่างนี้แล้ว มันเป็นอย่างพระพุทธเจ้าท่านแสดงไว้ในตำราว่า พระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วทรงท้อพระทัย ทรงทำ ความชวนชวายน้อย ไม่อยากสั่งสอนสัตว์โลก เราก็อ่านไปธรรมดาแต่ก่อน แต่พอมาเจอธรรมประเภทนี้แล้ว ประเภทที่ว่าไม่มีอะไรเหมือนในสามแดนโลกธาตุ คำว่าเลิศ เลอก็ไม่มีอะไรเหมือน ทีนี้มองดูคนที่จะมารับธรรมประเภทนี้ มีใครบ้าง ประหนึ่งว่าไม่มี สัตว์โลกเหมือนหนึ่งว่ามีแต่เราคนเดียว โห้ จะสอนไปยังไง ใครจะไปรู้ได้เห็นได้ ถึงขนาดนี้แล้วสอนใครเขาก็จะหาว่าบ้าบอไป อยู่ไปกินไปพอถึงวันไปเสียเท่านั้นดีกว่าที่จะมาสอนโลกให้เขาหาว่าเป็นบ้า

นั่นเห็นไหมละ คืออันนั้นมันเลยเสียทุกอย่าง คำว่าอัศจรรย์ก็เลยทุกอย่าง ทีนี้โลกมุตรโลกคุณ กับอันนั้นมันเข้ากันได้ยังไง พวกมุตรพวกคุณพวกหนอน เขาจะไปชอบทองคำทั้งแท่งได้ยังไง เขาก็ชอบแต่มุตรแต่คุณพวกหนอนพวกแมลงวัน อันนี้มันอยู่ในชั้นหนอนชั้นแมลงวันมันก็ชอบแต่มุตรแต่คุณ พอถึงชั้นนั้นแล้วมันดูแมลงวัน ดูหนอนกับมุตรกับคุณไม่ได้ซี

นี่ละให้พากันจำเอา เป็นได้นะ เราคิดว่าตั้งแต่พระพุทธเจ้าว่าทรงท้อพระทัย ทำ ความชวนชวายน้อย ไม่อยากสอนสัตว์โลก เวลามันเป็นขึ้นมาเป็นได้อย่างนี้นั้นนะ เราจะ

สอนใคร ใครจะไปรู้ได้เห็นได้ ลงถึงขนาดนี้แล้ว ธรรมนี้ขนาดนี้แล้ว ประหนึ่งว่ามัน
สุดวิสัยของโลกที่จะมารู้ได้เห็นได้ในธรรมประเภทนี้ ก็มีแต่ปล่อย ปล่อยวางอยู่อย่าง
นั้น อยู่ไปกินไป พอถึงวันเท่านั้นไปเสีย ดีกว่าที่จะไปสอนเขาให้เขาว่าบ่าวบอไป

ทีนี้เมื่อเวลามันย้อนมาสอนเจ้าของ กระจุกเจ้าของแรงเหมือนกันนะ ที่ว่าก็เมื่อ
ธรรมถึงขนาดนี้แล้วไม่มีใครรู้ได้เห็นได้ ประหนึ่งว่ามีแต่เราคนเดียวรู้ได้เห็นได้ เราเป็น
เทวดามาจากไหน เราทำไม่ถึงรู้ได้เห็นได้ รู้ได้เพราะเหตุใด นี่ละสำคัญ เหตุใดคือสาย
ทางมี สายทางแห่งบารมีของเรา ต่างคนต่างสร้างมามากน้อยๆ เป็นสายทางมาๆ นี่ละ
เหตุนี้เอง พอว่ารู้ได้เพราะเหตุใด มันก็ยิ่งถึงเรา ถึงการสร้างของเรามาด้วย อ้อ รู้ได้
ยอมรับนะ รู้ได้ถึงไม่มากก็ได้ ปฏิเสธไม่ได้เลย ยอมรับ

นั่นละที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนสัตว์โลก ก็ทรงพิจารณาอันนั้น ไม่ใช่ไปวัดรอย
ท่านนะ มันเป็นอย่างนั้นจะให้ยังไง ทีแรกจะไม่สอนใครเลย สอนใครเขาจะหาว่าบ้า
ไปหมด อยู่ไปกินไป พอถึงวันแล้วไปเสียเท่านั้นละดี แต่เวลามาพิจารณาเทียบเคียง
เรากับโลกมันก็เหมือนกัน เวลามันมีดมันก็มีดเหมือนกัน เวลามันแจ่มมันก็แจ่ม
เหมือนกัน เมื่อชำระสะสางมันก็เป็นได้เหมือนกัน ก็ยอมรับ เอ้อ ได้ เอ้า ได้ เนอะ ไม่
มากก็ได้ นั่น ลงแล้วที่นี้

นี่ละที่สอนโลก พระพุทธเจ้าสอนโลก ธรรมชาติอันนั้นเหมือนว่ามันเลยไปหมด
ไม่มีใครที่จะสามารถรู้ได้เลย ประหนึ่งว่ามีแต่พระพุทธเจ้าพระองค์เดียว แล้วก็
ประหนึ่งว่ามีแต่เราคนเดียว พอพิจารณาแยกแยะออกไปแล้ว พระพุทธเจ้าก็คน เราก็
คน สัตว์โลกทั้งหลายก็คน เมื่อปฏิบัติตามธรรมที่ควรจะรู้ มันก็รู้ได้เหมือนกัน นั่น มัน
ก็ยอมรับกัน นั่นละจึงได้จุดสำคัญสำหรับแนะนำสั่งสอน ถ้าฝึกฝนอบรมไปจริง ๆ มันก็
ได้อย่างนั้นละ ไม่ต้องสงสัย ให้พากันจดจำเอา

พระของเราเหมือนกัน อย่าเป็นบ้ากับโลกกับสงสารเขาละ พระเป็นนักเสียสละรู้
ไหม เสียสละหมดทุกสิ่งทุกอย่าง ตั้งในครั้งพุทธกาลท่านแสดง แม้มหากษัตริย์เสด็จ
ออกทรงผนวช ไม่เคยสนใจในสมบัติ ในพระราชวัง ไพรฟ้าประชาชีทั้งหลาย ไม่สนใจ
เลย เข้าในป่าๆ สำเร็จออกมา องค์นี้สำเร็จโสดา องค์นั้นสำเร็จสกิทาคา องค์นั้นสำเร็จ
อนาคา องค์นี้สำเร็จพระอรหันต์ ออกมาจากป่า มหาวิทยาลัยป่า นั้น มหาวิทยาลัยป่ามี
มาดั้งเดิม อันนี้เขามาตั้งขึ้นทีหลังต่างหาก มหาวิทยาลัยป่าของพระพุทธเจ้ามีมาดั้งเดิม
เราปฏิบัติจากมหาวิทยาลัยป่า เป็นสภาวะของโลกมา ที่ว่า สงฆ์ สรรณ คัจฉามิ ส่วนมาก
จะมีตั้งแต่ผู้สำเร็จมาจากมหาวิทยาลัยป่านั้นแหละ

ให้พากันจดจำเอา เราอย่าให้มหาวิทยาลัยบ้าๆ บอๆ มาเหยียบหัวธรรมะ
ธรรมะเป็นยังไงไม่มีค่าบ้างหรือ มหาวิทยาลัยป่าของพระพุทธเจ้า เป็นสภาวะของโลก

เห็นไหม อันนี้เขาเป็นสระของใคร ก็มีแต่ความฟุ้งเพื่อความลืมนั่นลืมนี่ ว่าเราเรียน
ชั้นนั้นชั้นนี้ ในมหาวิทยาลัยนั้นมหาวิทยาลัยนี้ ว่าซีหมามันอะไร ได้เรื่องได้ราวอะไร มัน
ลืมนั่นลืมนี่ หาก ธรรมพระพุทธรูปเจ้ามาจากในป่า ไม่ได้ลืมนั่นนะ เป็นสระของโลกโดย
พระองค์ไม่ลืมนั่น ให้พากันจำเอา เอาละพอ เทศน์ไปเทศน์มาเหนื่อยแล้ว

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่
www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th
และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*
และเครือข่ายทั่วประเทศ